

Vidaus tvarkos taisyklių,
patvirtintų 2014 m. liepos 7 d.
įsakymo Nr.V-87
13 priedas

UKMERGĖS TECHNOLOGIJŲ IR VERSLO MOKYKLOS ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mokyklos švietimo pagalbos mokiniui teikimo tvarka (toliau – *tvarka*) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804); Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (Žin., 2007, Nr. 80-3214; 2010, Nr. 54-2644, 157-7969); Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 (Žin., 2011, Nr. 45-2121); Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. V-1393 (Žin., 2004, Nr. [100-3729](#); 2009, Nr. [44-1724](#); 2011, Nr. 99-4675); Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 08 d. įsakymu Nr. V-1229 (Žin., 2011, Nr. 92-4396); Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 08 d. įsakymu Nr. V-1228 (Žin., 2011, Nr. 92-4395); Psichologinės pagalbos švietimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 05 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. 88-4220).

2. Ši tvarka reglamentuoja mokyklos darbuotojų — mokytojų, klasių ir grupių vadovų, socialinio pedagogo, karjeros koordinatoriaus, mokytojo padėjėjo, bibliotekininkos darbuotojų ir administracijos veiklą, susijusią su mokinių socialinių, pedagoginių, psichologinių poreikių tenkinimu, leidžiančią didinti ugdymo(-si) veiksmingumą.

3. Tvarka nustato mokinių švietimo pagalbos organizavimą, formas ir rūšis, pedagoginės, psichologinės ir socialinės pagalbos mokiniui teikimo struktūrą, padedančią mokiniui įgyvendinti teisę į mokslą.

4. Švietimo pagalbos tikslai:

- 4.1. padėti įgyvendinti mokinių teisę į mokslą;
- 4.2. užtikrinti veiksmingą mokinių ugdymąsi mokykloje;
- 4.3. sudaryti prielaidas pozityviai socializacijai ir pilietinei brandai bei mokinių saugumui mokykloje.

5. Švietimo pagalbos uždaviniai:

- 5.1. užtikrinti mokinių saugumą mokykloje;
- 5.2. šalinti priežastis, dėl kurių mokiniai negali lankyti mokyklos ar vengia tai daryti;
- 5.3. užtikrinti vaikų mokymąsi pagal privalomojo ugdymo programas iki 16 metų;
- 5.4. kartu su tėvais (globėjais/rūpintojais) padėti mokiniams pasirinkti ugdymo(-si) programą bei profesinio mokymo programą;
- 5.5. sudaryti sąlygas gabių mokinių ugdymui(-si);
- 5.6. padėti mokiniams adaptuotis mokykloje ar naujoje ugdymo pakopoje;
- 5.7. teikti reikalingą psichologinę, socialinę pedagoginę.

6. Švietimo pagalbos teikimo principai:

- 6.1. lygios galimybės – kiekvienam mokiniui užtikrinamas pagalbos prieinamumas;
- 6.2. visuotinumas – pagalba teikiama visiems mokyklos mokiniams, kuriems jos reikia;

6.3. kompleksiskumas – pagalba teikiama pagal poreikį kartu su kitomis švietimo sistemos pagalbos mokiniui teikimo formomis;

6.4. decentralizacija — šeimos, visuomenės bei kitų institucijų dalyvavimas;

6.5. individualumas — pagalba teikiama atsižvelgiant į konkretaus mokinio problemas;

6.6. veiksmingumas — remiamasi profesionalia vadyba, tinkamais ir laiku priimtais sprendimais.

II. ŠVIETIMO PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI, FORMOS IR RŪŠYS

7. Švietimo pagalbos gavėjai — mokyklos mokiniai, mokytojai, mokinių tėvai.

8. Švietimo pagalbos teikėjai — mokytojai, klasių auklėtojai ir grupių vadovai, socialinis pedagogas, psichologas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistas, karjeros koordinatorius, mokytojo padėjėjas, bibliotekininkos darbuotojai ir administracija.

9. Švietimo pagalbos formos:

9.1. individualus darbas su mokiniu:

9.1.1. turinčiu specialiųjų ugdymosi poreikių;

9.1.2. mokomu namuose;

9.1.3. besimokančiu pagal pagrindinio, vidurinio ugdymo programą (jei kyla mokymosi sunkumų);

9.1.4. besimokančiu pagal pagrindinio, vidurinio ugdymo programą (itin sėkmingai mokosi);

9.1.5. iškilus individualioms problemoms.

9.2. Darbas su klase ar grupe:

9.2.1. ugdymo dalyvių tarpusavio santykių reguliavimas;

9.2.2. konsultacijos;

9.2.3. darbas su gabiais mokiniais;

9.2.4. psichologiniai ar sociologiniai tyrimai;

9.2.5. socialinio pedagogo ir psichologo /pogrupiniai/grupiniai užsiėmimai;

9.2.6. profesinis bei karjeros planavimo informavimas;

9.2.7. sveikatinimo veiklos vykdymas.

9.3. Darbas su mokinio šeima ar jo atstovais pagal įstatymą:

9.3.1. pagalba sprendžiant problemas, trukdančias mokinio ugdymo(-si) procesui;

9.3.2. pagalba pasirenkant būsimą profesiją;

9.3.3. tėvų (globėjų/rūpintojų) ir mokyklos bendradarbiavimo stiprinimas.

9.4. Darbas su mokyklos bendruomene:

9.4.1. saugios aplinkos kūrimas ir palaikymas;

9.4.2. savivaldos aktyvinimas.

9.5. Darbas su socialiniais partneriais (Ukmergės rajono švietimo ir sporto skyriumi; Ukmergės rajono pedagogine - psichologine tarnyba; Ukmergės rajono savivaldybės administracija; Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru; Ukmergės rajono pirminiu sveikatos priežiūros centru; Vilniaus teritorine darbo birža Ukmergės skyriumi; Vilniaus prekybos, pramonės ir amatų rūmų Ukmergės filialu, Ukmergės rajono policijos komisariatu ir kt.).

10. Švietimo pagalbos teikimo rūšys:

10.1. konsultavimas (mokinio, mokinių grupės, mokytojų, tėvų (globėjų/rūpintojų) siekiant padėti

išsiaiškinti ir suprasti tai, kas vyksta jų gyvenimo ir mokymosi erdvėje, padedant mokytis, naujai

elgtis, geriau pažinti save ar pasirinkti profesiją);

10.2. ugdymo individualizavimas ir/ar diferencijavimas mokiniui ar mokinių grupei, siekiant sudaryti palankias sąlygas tiek gabių, tiek mokymosi problemų turinčių mokinių ugdymui;

10.3. socialinių ir gyvenimo įgūdžių formavimas — ugdomas gebėjimas priimti sprendimus ir spręsti problemas, kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, bendrauti, pažinti save, elgtis visuomenėje priimtinais būdais, valdyti emocijas, sveikos gyvensenos įgūdžiai;

10.4. elgesio korekcija, socialiai priimtino elgesio modeliavimas;

10.5. nusikalstamumo, mokyklos nelankymo, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo, savižudybių, ŽIV/AIDS, prievartos, smurto ir teisės pažeidimų prevencija;

10.6. pagalbos komandos telkimas mokykloje (esant reikalui, pasitelkiant šeimą bei socialinius partnerius), siekiant sėkmingai spręsti mokinių problemas.

III. ŠVIETIMO PAGALBOS TEIKIMO ORGANIZAVIMAS

11. **Klasių auklėtojai ir grupių vadovai bei mokytojai** teikia pagalbą savo klasės/grupės mokiniams:

11.1. rūpinasi jų asmenybės ugdymu(-si) bei branda;

11.2. siekia pažinti auklėtinių, mokinių poreikius, polinkius, interesus, gabumus, diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo procesą;

11.3. domisi ir rūpinasi mokinių sveikata, jų sauga, puoselėja sveiką gyvenseną;

11.4. suteikia mokiniui reikiamą pagalbą pastebėjus, kad jo atžvilgiu taikomas smurtas, prievarta, patyčios ar kitokio pobūdžio išnaudojimas;

11.5. bendradarbiauja su pagalbos mokiniui, sveikatos priežiūros specialistais;

11.6. informuoja tėvus (globėjus/rūpintojus) apie išskylančias problemas;

11.7. padeda mokiniams spręsti psichologines, socialines, bendravimo, mokymosi ir kt. problemas;

11.8. stebi, analizuoja tėvų bei socialinės aplinkos poveikį ugdymui(-si);

11.9. mokytojai stebi, analizuoja ir laiku identifikuoja kylančius sunkumus (pastebi, kad mokiniui nesiseka pasiekti bendrosiose programose numatytų konkretaus dalyko pasiekimų, po nepatenkinamo kontrolinio darbo įvertinimo, po ligos ir kt.) bei kreipiasi į Vaiko gerovės komisiją dėl mokinio SUP pradinio įvertinimo;

11.10. mokymosi pagalba integruojama į ugdymo procesą. Mokytojas pritaiko mokymo (si) užduotis, metodus ir kt.;

11.11. SUP turinčių mokinių ugdymui dalykų mokytojas rengia individualizuotas ar pritaikytas dalykų Bendrąsias programas, atsižvelgdamas į mokinių ugdymosi poreikius, mokyklos Vaiko gerovės komisijos, specialiojo pedagogo rekomendacijas;

11.12. klasių auklėtojai bei grupių vadovai, konsultuojamas mokyklos socialinio pedagogo, padeda SUP turintiems mokiniams integruotis klasės bendruomenėje;

11.13. mokytojai teikia individualią pagalbą per pamoką, po pamokų arba kitu su mokiniu suderintu laiku (per „langus“, kt.);

11.14. mokytojai informuoja mokyklos švietimo pagalbos specialistus, mokinio tėvus apie mokinio patiriamus sunkumus, kartu tariasi dėl pagalbos;

11.15. pagal poreikį konsultuoja mokinius rengiantis testams, patikroms ar brandos egzaminams;

11.16. pagal poreikį konsultuoja visų klasių mokinius;

11.17. teikia pagalbą ruošiantis olimpiadoms ir konkursams;

11.18. konsultuoja, pataria mokinius jiems renkantis individualų ugdymo planą;

11.19. sukuria vertinimo sistemą palankią mokiniui;

11.20. siūlo dalykų pasirenkamuosius modulius, padedančius įtvirtinti žinias;

11.21. dalyko mokytojas prieš vesdamas mokiniui neigiamą pusmečio/metinį dalyko pažymį - prieš tai turi būti ne vieną kartą informavęs klasės auklėtojus ar grupės vadovus, kreipęsis į Vaiko gerovės komisiją dėl mokinio nepažangumo, pamokų praleidinėjimo, nesimokymo ir kt.

12. **Pagalbos mokiniui specialistai** (psichologas, socialinis pedagogas) teikia psichologinę, socialinę pedagoginę:

12.1. **psichologinė pagalba (siekiamybė)** — teikiama, kai mokinys į psichologą kreipiasi savarankiškai, prašo mokinio tėvai (globėjai/rūpintojai), mokytojai, vaiko gerovės komisija, vaiko teisių apsaugos skyrius, pedagoginė psichologinė tarnyba.

Teikiant psichologinę pagalbą vykdoma:

12.1.1. mokinio asmenybės ir ugdymosi problemų įvertinimas ir sprendimas, bendradarbiaujant su mokinio tėvais (globėjais/rūpintojais) ir mokytojais, juos konsultuojant;

12.2.2. Vaiko teisių atstovavimas institucijose.

12.2. **socialinė pedagoginė pagalba**, padedant mokiniui įgyvendinti jo teisę į mokslą, užtikrinti jo saugumą mokykloje — teikiama mokiniui, tėvams ar teisėtiems vaiko atstovams, mokytojams ir kitiems mokykloje dirbantiems specialistams:

12.2.1. problemų, susijusių su įvairiais mokiniams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaikų reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo) vertinimas ir sprendimas;

12.2.2 darbas su mokiniais, priklausomais nuo alkoholio, narkotinių medžiagų, patiriančiais seksualinį ar fizinį išnaudojimą;

12.2.3. pagalba tėvams ar teisėtiems mokinio atstovams ugdant savo vaiką (suprasti jo socialinius ir psichologinius poreikius, jų tenkinimo svarbą, geriau suprasti tėvų teises ir pareigas);

12.2.4. bendradarbiavimas su klasių vadovais, kitais pedagogais, specialistais, mokyklos administracija sprendžiant mokinių socialines - pedagogines problemas, ieškant efektyvių pagalbos būdų;

12.2.5. bendradarbiavimas su klasių vadovais rūpinantis mokinių socialinių įgūdžių ugdymu;

13. **Socialinis pedagogas** koordinuoja socialinę pedagoginę pagalbą mokykloje ir pats ją teikia, kai neužtenka klasių vadovų, grupių auklėtojų ar mokytojo kompetencijos.

13.1. Vertina ir padeda spręsti problemas, susijusias su įvairiais vaikams kylančiais sunkumais (pagrindinių vaiko reikmių tenkinimo, saugumo užtikrinimo);

13.2. vykdo saviraiškos, prevencines ir kt. programas;

13.3. sprendžia mokymosi motyvacijos, lankomumo, užimtumo, emocijų ir elgesio bei kitas problemas.

14. Mokyklos psichologas:

14.1. gavęs tėvų sutikimus įvertina mokinio galias ir sunkumus, raidos ypatumus, psichologines, asmenybės ir ugdymosi problemas;

14.2. dirba mokyklos vaiko gerovės komisijoje, bendradarbiauja su mokytoju, socialiniu pedagogu ir kitais su mokiniu dirbančiais specialistais, numatant ugdymo tikslų ir uždavinių pasiekimo būdus;

14.3. konsultuoja psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius mokinius, jų tėvus (globėjus), mokytojus šių problemų sprendimo klausimais;

14.4. inicijuoja, rengia ir įgyvendina psichologinių problemų prevencijos programas, padedančias išvengti psichologinių, asmenybės ir ugdymo problemų bei veiksmingiau ugdyti psichologinių, asmenybės ir ugdymo problemų turinčius mokinius;

15. **Sveikatos priežiūros specialistas (siekiamybė)** — dirba bendradarbiaudamas su mokyklos bendruomene, kitais sveikatos priežiūros, psichologinės bei socialinės pedagoginės pagalbos ir kitų suinteresuotų tarnybų specialistais:

15.1. teikia sveikatinimo veiklos metodines konsultacijas mokytojams, mokiniams, jų tėvams (globėjams/rūpintojams) bei kaupia metodinę ir informacinę medžiagą mokinių sveikatos išsaugojimo ir stiprinimo klausimais;

15.2. teikia informaciją sveikatos išsaugojimo bei stiprinimo klausimais ir organizuoja šios informacijos sklaidą (mokyklos stenduose, renginiuose, viktorinose ir pan.) mokyklos bendruomenei;

15.3. inicijuoja ir dalyvauja mokyklos sveikatinimo projektų (programų) rengime bei juos įgyvendinant;

15.4. teikia pagalbą mokiniams ugdant sveikos gyvensenos ir asmens higienos įgūdžius;

15.5. dalyvauja organizuojant mokinių maitinimo priežiūrą, skatinant sveiką mitybą bei sveikos mitybos įgūdžių formavimą;

15.6. dalyvauja mokyklos darbo grupėse, sprendžiančiose mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas.

16. Mokytojo padėjėjas - padeda mokymosi sunkumų turintiems mokiniams įsitraukti į ugdomąją veiklą ir pagal galimybes joje dalyvauti.

16.1. padeda mokiniams mokykloje ir už jos ribų ugdomosios veiklos, pamokų, papildomo ugdymo, renginių ir išvykų metu.

17. Mokyklos vaiko gerovės komisija:

17.1. organizuoja ir koordinuoja prevencinį darbą, švietimo pagalbos teikimą mokiniams, mokytojams, mokinių tėvams (globėjams/rūpintojams), saugios ir palankios vaiko ugdymui aplinkos kūrimą;

17.2. organizuoja švietimo programų pritaikymą mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, atlieka mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių (išskyrus poreikius, atsirandančius dėl išskirtinių gabumų) pirminį įvertinimą ir atlieka kitas su vaiko gerove susijusias funkcijas.

18. Kiti pagalbos mokiniui teikėjai:

18.1. **Bibliotekininkos darbuotojai** visapusiškai tenkina mokyklos bendruomenės informacinius poreikius, kaupia ir saugo ugdymo procesui reikalingą literatūrą, vadovėlius, įvairių formų informacijos laikmenas. Bendradarbiauja su mokytojais, padėdamas tinkamai pasirengti ugdymo procesui, sudaryti sąlygas organizuoti bei vykdyti projektinę veiklą, neformaliojo ugdymo veiklos pristatymus, įvairius mokyklos renginius.

19. Atsiskaitymas:

19.1. pagalbos teikimo specialistai (socialinis pedagogas, psichologas) teikia veiklos ataskaitą Vaiko gerovės komisijai ir Mokytojų tarybai vieną kartą per metus.

19.2. Mokytojai SUP turinčių mokinių daromą pažangą ir pasiekimus vieną kartą per pusmetį aptaria mokyklos Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

19.2.1. atlieka įrašus apie SUP mokinių padarytą pažangą savo parengtose dalykų pritaikytose, individualizuotose Bendrosiose ugdymo programose.

19.2. Komisijos pirmininkas teikia Komisijos veiklos ataskaitą Mokyklos tarybai vieną kartą per metus.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Klasių auklėtojai bei grupių vadovai supažindina mokinius ir jų tėvus su svarbiausiomis tvarkos nuostatomis, organizavimu.

22. Visi mokyklos specialistai atsako už vykdomų pedagoginių - psichologinių tyrimų kokybę, korektišką tyrimo metodiką ir gautų duomenų panaudojimą, turimos informacijos konfidencialumą.

23. Mokiniui išvykstant iš mokyklos, specialiojo ugdymo dokumentai gali būti perduodami kitai ugdymo įstaigai, tik raštiškai tėvams sutikus.

24. Mokyklos darbuotojų bendradarbiavimas, pagalbos teikimo vaikui planavimas, aptarimas ir vertinimas, atsakingas tvarkos vykdymas užtikrina visavertišką pagalbos mokiniui įgyvendinimą mokykloje.